

Izhaja:
vsako sredo popoldn
in soboto zjutraj.
Stane za celo leto 15 L
« pol leta 8 L
« četrt leta 4 L
Za inozemstvo celo
leto lir 40.
Na naročila brez do
poslane naročnine si
ne moremo ozirati.
Odgovorni urednik:
Polde Kemperle.

Št. 2

V Gorici, v soboto 9. januarja 1926

Leto IX.

Netrankirana pisma se
ne sprejemajo. Oglas
se računajo po dogo
voru in se plačajo v na
prej. List izdaja kon
sorci

«GORISKE STRAŽE»
Tisk Zadrzne tiskarne
v Gorici, Riva Piazzu
ta št. 18.

Uprava in uredništvo:
ulica Mameli št. 5.
— (prej Scuole). —

Naša bodočnost.

Sedaj ob pričetku novega leta se vsili mnogo večkrat kot navadno vprašanje: »Kaj bo z nami?« Ali bomo vzdržali naval, ki nas skuša potlačiti in streti?« Mirno in samozavestno odgovarjamo: »Krepki, močni, skoro neporušni smo! Treba je samo, da si sedaj ob pričetku novega leta zopet enkrat z vso resnostjo povemo, da je naš narodni obstoj trdno zvezan z dvema predpogojevma:

očuvati moramo zdrav rod, ohraniti moramo zdravo gospodarstvo.«

Zdrav rod! Narod, ki živi v tako težkih preizkušnjah kot mi julijski Slovani, se more ohraniti samo tedaj, če je zdrav, — zdrav na duši in telesu.

O duševnem zdravju ne bomo veliko govorili, ker vemo vsi, da nam ga mora dati samo globoko versko prepričanje. Če so nam zapovedi katolikizma smernice v naših vsakdanjih življenjskih borbah, potem je naše duševno vdejstvovanje urejeno in zdravo. Kdor z ljubeznijo in prepričanjem skuša slediti vekovitim zapovedim naše vseobsegajoče katoliške cerkve, temu njegova vest ne bo očitala prestopkov in njegovo notranje življenje bo mirno, toda živo in nepremakljivo.

Ko si tako vstvarimo trden, nezlomljiv značaj, potem odpade tudi nevarnost za naše narodno prepričanje. Kdor se z vso globokostjo svoje vere drži božjih naukov, ta tudi ne bo pozabil na eno najsvetejših zapovedi: ljubi svojega očeta in svojo mater! Če se bo držal tega božjega ukaza, je nemogoče, da bi ne ljubil tudi svojega doma, njegovih šeg in navad, in njegovega rodnega jezika. Granitni temelj našemu narodnemu obstoju je s tem udarjen.

Zdrava duša v zdravem telesu. Ta stari latinski pregovor je še vedno

v veljavi. Zdravje našega notranjega življenja je vedno v veliki meri odvisno od čistosti našega telesa. Za to pa moramo tudi skrbeti, da si to prepotrebno telesno svežost ohranimo. Nismo zdravniki in ne menimo dajati javnih receptov, kako naj si vsakdo varuje svoje ljubo telesno zdravje, poudarjamo samo še enkrat, da je naša telesna jakost in nepokvarjenost za našo bodočnost velike važnosti. Če še zapišemo, da si s pijančevanjem, ponočevanjem, plesi in nerednim življenjem sploh tega zdravja ne krepimo, potem smo že tudi povedali, kakšna bodi v tem oziru naša pot, da si ohranimo sedanjost in pribojimo bodočnost.

Zdravo gospodarstvo! Vemo, da se bo marsikdo bridko nasmehnil, ko bo bral te besede. »Zdravo gospodarstvo« si bo rekel, »toda kako si ga pripraviti in ohraniti pri današnjih razmerah?« Vojna odškodnina, raznovrstni davki in dajatve, draginja, slabe kupčije, brezposelnost in še marsikaj drugega davi naše gospodarstvo. Od dneva v dan gremo bolj rakovo pot.« Poznamo in priznavamo! Toda biti moramo odkriti: Tudi sami grešimo in kvarimo svoj gospodarski položaj. Pomislimo na razsipnost, ki se je razširila po naših domovih, pretehtajmo nesmotrečnost, ki jo kažemo nasprotno resnemu združnemu delu, preštejmo dneve, ki jih zapravimo v brezdelju, priznajmo si malobrižnost, ki jo imamo v vsem našem gospodarskem življenju, pa bomo takoj spoznali, da smo tudi sami krivi, če gospodarsko nazadujemo.

Ni še prepozno! Zastavimo rame na in ustavimo plaz, ki grozi uropastiti našo domačijo. Preobrazimo sebe v životvornem vrelcu krščanske misli, ojačimo svoje domove v pridnosti, varčnosti in ljubezni in nepremagljivi bomo stopali v bodočnost!

Kaj se godi po svetu?

Te dni pretresa vso Evropo, da skoraj ves svet velikanski škandal, ki so ga odkrili v glavnem madžarskem mestu v Budimpešti. Odkrili so namreč velikansko družbo, ki je ponarejala kar na debelo bankovce najrazličnejših držav. Udje zločinske družbe ponarejevalcev pa niso kakšni predmetni vagabundi, marveč najodličnejše vladne osebe in ministri. To dokazuje, da ni imela namena visoka sleparska družba le sebe obogatiti, temveč da je imela politične cilje pred seboj. Kaj so namerjali je že dokazano. Sleparski škandal v Budimpešti spet dokazuje, kakšna sredstva rabi nacionalizem, da izvrši svoje namere.

V celo zadevo so najbolj vpletene madžarske fašistovske družbe, ki so s sleparijo in nasiljem hotele postaviti na prestol Habsburžana Albrehta. Z denarjem so pa hotele kupiti zunanjo pomoč, da bi obnovili staro cesarstvo in zadostili znašni madžarski ošabnosti.

Ponarejeni tisočaki.

Zadnje mesece so časopisi skoro stalno objavljali poročila o ponarejenih bankovcih. Enkrat v Parizu, potem kje doli v Nišu, nato spet v kakem milanskem hotelu, kar naenkrat gori na severu v Štok-

holm ali Berlinu; od povsod so brzojavljali, da krožijo ponarejeni bankovci. Najprej so na Češkem odkrili ponarejene bankovce po 500 čehoslovaških kron. Komaj so utihnil glasovi o čeških kronah, se dvigne krik v Rumuniji, da je vse polno ponarejenih rumunskih lejev. Ob istem času zapazijo v Belgradu spretno ponarejene bankovce po tisoč dinarjev. Vse policije in detektivi so bili na nogah, toda ponarejevalcev niso odkrili. Višek pa je bil, ko je prišlo v promet kar za par milijonov francoskih bankovcev po tisoč frankov. Nekaj časa je vse ugibalo, odkod nenadna množina papirnega denarja. Ljudje in poslanci so se jezili na vlado, ker tiska toliko bankovcev in se vsled tega manjša vrednost že itak nizkega franka. Toda nič; papirja je bilo vedno več in denar raznih držav je vztrajno lezel navzdol. Pariška policija si ni že več znala pomagati. Vedeli so le, da more take tisočake izdelovati le moderno urejena tiskarna. Toda kje?

Vse pride na dan.

Na Madžarskem ima prvo in zadnjo besedo v vsaki zadevi visoka aristokracija, principi, grofje, baroni, veleposestniki in podobne baže ljudje. Najimenitnejši med njimi je bil princ Windischgraetz.

Velikanski bogataš z mnogimi gradovi, razsipnež prve vrste, obenem pa hud nacionalist in pripadnik madžarske fašistovske stranke tako zvanih »varuhov plemena«.

Komorni sluga tega princa je poslal svojega sina na potovanje po Holandski. Nekega dne pošlje skrbna mamica svojemu sinčku bankovec za tisoč frankov. Bankir, ki mu prinese sin bankovec v izmenjavo, spozna, da je denar ponarejen; pa ga vendar izmenja, ker se mu mladi Madžarček smili. Ob enem pa pošlje francoski tisočak na policijo. Ta obvesti takoj francoske detektive, ki so zdaj lahko zasledovali nit do Madžarske. Postali so pazljivi.

Nekaj časa pozneje. Na holandski meji izstopi mlad, eleganten madžarski gospod, ki se službuje čim uradnikom predstavi kot polkovnik Jankovics, svak madžarskega vojnega ministra Csákyja. S seboj je imel kovčege in diplomatske torbe, na katerih je bil vtisnjen žig madžarskega zunanjega ministrstva. Take prtljage cariniki sploh ne smejo odpreti, ker so v njih diplomatske listine. Toda holandski in francoski detektivi so imeli dober nos ter so izvahali, da se v kovččkih nahaja vse kaj drugega kot pa diplomatski papirji. In res: v njih so našli za kakih 30 milijonov francoskih tisočakov. Zavesa je padla. Brž so imeli detektivi v rokah še dva Jankovicseva pomagača in jih spravili v Amsterdamu pod ključ. V temni celici na ni elegantnim Madžarom nič kaj dopadlo in so pri zaslišanju povedali, da jih je poslal na Nizozemsko sam vrhovni policijski ravnatelj Nádoscy. Celo zadevo so takoj javili policiji in vladi v Budimpešto. Ta se na ni nikamor genila. Kako neki, ko pa volk volka ne grize, če ni zadnja sila.

Francoski detektivi na Madžarskem.

Ko so videli, da se na Madžarskem nihče ne briga za sleparske grofe in barone, so odpotovali tja francoski in holandski detektivi. Francoski poslanik v Budimpešti pa je odpotoval v domovino, da po kaže domišljavim Madžarom, da si Francozje ne puste kar meni nič tebi nič franke ponarejati. Madžarska vlada je bila zdaj prisiljena, da dovoli inozemski policiji preiskavo.

Najprej so se tajni policisti obrnili na Dunaju do izvedencev, da jim povedo, katere madžarske tiskarne so v stanu tako spretno ponarejati bankovce. Strokovnjaki so izjavili, da le dve: državna tiskarna, kjer se tiskajo madžarski bankovci in pa tiskarna v madžarskem geografskem zavodu. In res so detektivi steknili, da so francoske tisočake tiskali v geografskem zavodu, kjer imajo vse priprave za tiskanje zemljepisnih kart. Pozapri so nekaj delavcev, ki niso marali tičati v zaporu radi svojih gospodarjev in so marsikaj povedali. Pri natančni preiskavi so pa še našli cele svežnje francoskih tisočakov; bilo jih je še kar 30.000 bankovcev po 1000 frankov. Vsak dvom je bil zdaj izključen. Tu je bilo gnezdo sleparjev. Kdo pa so ti? Priprosti stavci in delavci, ki delajo pod strogim nadzorstvom, gotovo ne! Predsednik geografskega zavoda je grof Pavel Teleki, bivši minister in sedanji zastopnik Madžarske pri Zvezi narodov. Na tega je takoj letel sum, da vé za

sleparje. Najbolj sumljiv je pa bil nagli odhod vojnega ministra na dopust. Šel je na Grško pod milo podnebnje. Ob pravem času so še zgrabili policijskega ravnatelja Nadossya, ki se je tudi odpravil na slični »dopust«. Brez sledu je tudi izginil tehnični vodja geografskega zavoda general Lacskovics in več drugih visokih oseb. Aretirali so tudi tajnika nadvojvode Albrehta in princa Windischgraetza.

Največja riba je v mreži.

V pondeljek pa so zaprli še princa Windischgraetza. Pri zaslišanju je visoki gospod in zdaj razkrinkani slepar, izjavil, da je on v resnici podpiral celo družbo ponarejevalcev, a to vsled patriotičnih namenov. Ko ga je državni pravdnik prašal, kakšni so ti nameni, ni hotel odgovoriti. Tudi ni hotel povedati, koliko milijonov sleparskih bankovcev so poslali v svet. Neka priča je izpovedala, da je videla večkrat na princem gradu Szarospataku cele kupe papirnega denarja. Razni drugi dokazi pričajo, da je zaprti princ, ki je bil nekoč v najožjih zvezah z avstrijskim dvorom, glava cele družbe ponarejevalcev.

Preiskava je dognala, da je v sleparijo zapleten tudi naučni minister Klebelsberg in cela vrsta nacionalističnih poslancev. Vedno bolj se odkrivajo niti sleparske družbe, ki vodijo do samega državnega poglavarja Horthya in avstrijskega nadvojvode Albrehta. Danes je že ves svet prepričan, da so ponarejevalci delali po ukazu in pod zaščito madžarskih velikašev in vlade same. To kaže, da ni šlo le za navadno sleparsko družbo, ampak za ljudi, ki so imeli pred sabo gotove politične cilje. Vlada hoče sicer oprati svojo krivdo kot Pilat in pravi, da je princ Ludvik Windischgraetz dosti zaigral in zapil ter je hotel s ponarejanjem denarja le sam sebi in prijateljem pomagati. Toda takim izjavam zdaj že nihče več ne verjame.

Nacionalistične bande in njih nameni.

Nacionalistični prenapeteži na Madžarskem so imeli dve organizaciji. Ena je že omenjena organizacija za brambo plemena, druga ima pa romantičen naslov »družba dvojnega križa«. V teh družbah so zbrani vsi nacionalisti, ki hočejo spet postaviti na prestol Habsburžane. Večji del njih se je že izjavil za nadvojvodo Albrehta. Sedanji državni upravitelj Horthy, ki bi seveda odstopil, bi dobil naslov vojvode in čast državnega palatina ter velikansko odškodnino.

Da izpeljejo svoje načrte so nacionalisti ponarejali denar raznih držav in skušali s tem oslabiti valuto sovražnih držav ter široko zasnovati svojo agitacijo. Seveda so pri tem »patriotizmu« v prvi vrsti mislili nase in hoteli v obnovljeni habsburški monarhiji priti do bogastva in slave. Zato se niso ustrašili niti najnižjih zločinov, da izvedejo svoj nacionalizem. K sreči se je ob pravem času pokazalo, kaj se kuha na Madžarskem, sicer bi madžarski pustolovci povzročili v Evropi nove zapletljive in vojne. Pokazalo se je pa tudi, kako gnij je navadno tisti pretirani nacionalizem, ki pada pred lastno narodnostjo na kolena. Delovno ljudstvo na Madžarskem in drugod bo moralo s takimi ljudmi temeljito obračunati.

DNEVNE VESTI.

Lepa reč.

Čim bolj nam je spravila vojska in povojna doba vse v nered, tem bolj čutimo, nekam dobro nam dè, če vidimo kje vzoren red. To želi tudi uprava »G. Straže«. Zatorej Vas prosim, da čim prej pošljete naročnino za list; ker le tako bode do dobivali list v redu in ne bo neprijetnih reklamacij. — Rade volje in pohvalno priznamo, da so nekatere vasi oziroma njihovi poverjeniki še bolj pridni kot druga leta. A so drugi, ki niso še storili tega kar name ravajo, svoje dolžnosti. Ali niso mogli ali so odlašali. Oboje uljudno prosimo naj pohitijo, ker z drugo polovico tega meseca bomo žal pri siljeni ustavitvi list vsem, ki ne bodo obnovili do takrat naročnine. Zato opozarjamo in prosimo ponovno!

Skrat

pa le tiskarski se je utihotapil v naše zadnje poročilo: Novoletni dar »G. Straže«. Tam je rečeno: Kdor naroči »Goriško Stražo« za leto 1926 in plača naročnino vsaj za pol leta = biti mora: za celo leto —, dobi »Pratiko« popolnoma zastoj. Pošljemo jo vsakemu naročniku na dom brezplačno. To velja pa samo do 15. t. m.

»Zbornik«.

Na mnoga vprašanja in pritožbe sporočamo, da je »Zbornik« še v tiskarni, ker nam ga je poštna uprava ponovno vrnila, češ, da morajo vsled neke nam nepoznane odredbe vsi naslovi biti pisani v samo italijanskem jeziku. Radi tega mora uprava spremeniti vse naslove, kar zahteva precej časa. Zakasnitev naj blagovolijo naročniki oprostiti, čeprav je vsled nje zlasti glede misijonskih dni nastala neka nejasnost.

»Naš Čolnič«.

Kmalu bo izšla prva letošnja številka »Našega Čolniča«. Letos obeta, da bo še bolj zanimiv in živahen kot pretekla leta. Tudi izven naše domačije si je ta izvrstno urejevani mladinski in društveni glasnik pridobil dosti priznanja. Letos se je radi silne podražitve papirja morala cena zvišati na 10 lir. Toda v primeru z drugimi podobnimi listi je še vedno najbolj poceni. — Pozivljamo vse stare naročnike, da obnove naročnino in pridobe listu še novih prijateljev in naročnikov. Posebno pa opozarjamo naše društvenike in društvenice, da se z vso vnemo zavezamejo za »Naš Čolnič«, ki je v resnici naš!

Smrtna kosa.

Dne 13. decembra je umrl v Brežicah na Štajerskem tamkajšnji frančiškanski gvrđijan o. Edvard Ravstehar, ki je bil veliko let gvrđijan na naši goriški Kostanjevici. Dosegel je starost 60 let. Prijatelj, duhovnikom, tretjerednikom, posebno vernikom iz Zalošč pri Dornbergu, katerim je bil veliko let pred vojno dušni voditelj, ga priporočamo v molitev. Počivaj v miru, blaga duša!

Zadnji romarji svetoletniki.

2. januarja je prispela v Rim zadnja skupina romarjev. Bili so iz Nemčije. Papež jih je prav pri srčno sprejel. Z njimi vred je blagoslovil še enkrat vse romarje, ki so za sveto leto poromali v večni Rim.

Žalovanje fašistov.

Fašistovska stranka je odredila razne pogrebne svečanosti ob smrti kraljice-matere. Na praznik dopoldne se je uredila povorka vseh fašistovskih skupin iz gornje Italije in je korakala mimo kraljeve vile ter metala pred njo cvetje. Oddelek milice v črnih srajcah pa straži vilo pred vrtno ograjo.

Črnogledi proroki.

Letos se oglašajo prav veliko prorokov, ki oznanjajo najhujše nesreče na svetu. Vsi se povečini strinjajo, da bo leto 1926. posebno

hudo in zlo noseče. Najprej bo čutil New York. Ameriški zvezdogled Robert Patchgue prorokuje, da bo 6. februarja padel ogenj z neba in bo cel New York do tal pogorel. Bomo videli!

Nemški katoliški pokret.

Vsakemu katoliškemu gibanju bi moralo služiti za vzgled delo in postopanje nemških katoličanov. 20 milijonov katoličanov je doseglo s vosjim smotrenim delom, da jih vsi, tudi zagrizeni brezverci, spoštujejo. To so dosegli s svojo organizacijo, ki je do malenkosti izpopolnjena. Vsaka veja organizacije je v svojem področju popolnoma samostojna. Duhovščina in svetno razumništvo delujeta v slogi in enakopravnosti. Nobena od teh dveh skupin ne zapostavlja druge in si ne prilašča posebnih predprav pri delovanju, ki je obema skupno. Kogar kličejo sposobnosti in zvanje na kako mesto, je brez pridržka tja postavljen.

V tej slogi in enakopravnosti vidijo mnogi uspeh katoliškega centra. Vse gibanje je razdeljeno na štiri panoge: centrum, to je politična stranka, se bavi s politikom, »Volksverein« deluje na socialnem polju, »Caritasverein« je dobredelna panoga, katoliška vzgojna in šolska organizacija pa skrbi, da se otroci vzgajajo v pravem verskem duhu. Delo je lepo razdeljeno, a vse skupine delujejo po enotnem načrtu. Važno je tudi, da preveva celotno organizacijo nemških katolikov odločno narodni duh. Marsikje lahko katoliško gibanje zavida nemške katoličane za tako dobro organizacijo.

Rumunske stranke.

Te dni se dosti govori o odpovedi rumunskega prestolonaslednika Karla. Kakor pa vse kaže je prinčevo odpoved izsilil nasilni ministrski predsednik Bratianu, ki se je bal za svojo oblast. Bratianu se opira na svojo kapitalistično liberalno stranko, v kateri je vpisana tako zvana narodna inteligenca. Druga glavna stranka je konservativna. V njej so zbrani aristokratski veleposestniki. Ko se je tudi v Rumuniji deloma izvedla agrarna reforma, je ta veleposestniška stranka izgubila svoj prevladujoči vpliv. Po vojni je Rumunija dobila še dve stranki. Ena imiza teh je agrarna, ki pa je omejena bolj na Besarabijo. Četrta je pa narodna narodna stranka, ki pa bo zdaj izgubila svoj smisel, ker je bila ustanovljena kot obrambna stranka proti raznarodovalnim namenom Madžarov napram erdeljskim Rumunom. Komunizem se pa mora v Rumuniji skrivati. Nobena izmed opisanih strank nima izrazitih socialnih našel, ki bi lahko pomagala širokim izkoriščanim plastem nižjega ljudstva. Zato lahko Bratianu neomejeno in samovoljno gospodariti.

Pogreb kraljice-matere.

Truplo rajne kraljice Margerite Savojske bodo slovesno položili v grob 11. t. m. v Panteonu v Rimu poleg trupla kralja Umberta I., njegovega moža. Žalovanje za visoko rajnico bo trajalo 180 dni. Kraljeva družina je dobila iz vseh držav sozalne brzojavke, v katerih se proslavlja dobrot in ljudomilost kraljice Margerite.

Nov kralj.

Pravijo, da se namerava albanški ministrski predsednik Ahmed beg Zogu oklicati za kralja Albancev. Kakor se vidi namerava mož posnemati svojega perzijskega tovariša.

Od prestola do kinematografa.

Nekdanji nemški cesar Viljem bo nastopil kot glavni igralec v filmu »En dan v gradu Doornu«. Film bo kazal, kaj dela in kako živi odstavljeni cesar. Nekateri listi

pripominjajo ob tej priliki, da je glumaška žila že prej močno bila v Viljemu in da ni nič posebnega, če ga bodo zdaj kazali na platnu.

Pozor!

Med tem ko po drugih pokrajinah stari in mladi preganjajo krta, ker ima njegova koža trgovsko vrednost, se pri nas ta žival ščiti in naša polja trpe raditega vedno večjo škodo. Začnite tudi vi z lovom na krta, čigar suha koža bo vam dobro plačana. Kože kupuje W. Windspach, Gospoška ulica 6. Gorica, ki jih porablja za kožuho.

Vzгляд kulturne samouprave

Našim bravcem bo že skoraj znano, da živijo narodne manjšine na Estonskem popolno samoupravo. Mala Estonska je dozdej prva država na svetu, ki je izdelala poseben manjšinski zakon in se ga tudi točno drži. Zato tudi ne poznajo na Estonskem nikakih plebskih bojev in tako zvanega »irendentizma«.

Lansko leto v februarju je sprejel estonski parlament zakon o kulturni samoupravi narodnih manjšin. Pod besedo »narodna manjšina« razume zakon vsako skupino državljanov neestonske narodnosti, kojih število znaša vsaj 3000. Omenjeni zakon ne gre do vseh postankosti, marveč podaja le glavne smernice.

Zakon določa, da se ustanovi kulturni svet in kulturna uprava. Ti odbori imajo nalogo skrbeti za kulturno življenje narodne manjšine, kateri načeljujejo. Posebno skrb imajo za šolstvo. V svojem delovanju so ti odbori povsem samostojni. Notranji minister ima nad njimi le neke vrste nadzorstvo.

Te kulturne samoupravne edince smejo izdajati za svoje ude predpise, ki imajo moč in veljavo državnih postav. Smejo celo razpisati poseben javen kulturni davek za kritje svojih potreb.

Pri omenjenih samoupravnih odborih se smejo ustanavljati tudi posebni odseki za pomoč članom narodne manjšine. Narodnost si določa vsak sam; to sme pa le enkrat storiti in se prijaviti kot pripadnik te ali one narodne skupine. Vsaki narodni manjšini je silno lahko ustanoviti svoj kulturni svet. Ni potreba nič drugega kot, da potom svojih organizacij predložijo vladi prošnjo. Volilno pravico v te svete ima vsak pripadnik dotične narodne manjšine, ki je izpolnil 20. leto. Volitve se vršijo po splošnem enakem in proporcionalnem načinu. To so temelji, na katerih je zgradila svobodoljubna Estonija zadovoljstvo in pravice svojih narodnih manjšin.

Nemci in Judje so si že ustanovili svoje kulturne svete; bodo si jih še Švedi in Rusi, ki živijo na Estonskem. Kdaj bodo pa druge države, ki se širokoustijo s svojo svobodoljubnostjo in mirotvornostjo ter pravičnim postopanjem do svojih narodnih manjšin, sledile velikemu zgledu države ob Baltu?

Ob zaključku lista.

Ravno ko list zaključujemo nam je došla vest, da je dr. I. Smerčič, ki ima svoj Röntgenološki ambulatorij v Semeniški ulici v Bađerjevi hiši, težko ranil z več strel natakarak Bon. Podrobnosti še niso znane.

Širite »Goriško Stražo«!

SOCIALNI VESTNIK.

Gospodarski liberalizem in grabljivi kapitalizem.

V zadnji številki smo priobčili uvod iz slovečega pastirskega pisma avstrijskih škofov o sodobnih socialnih vprašanjih. Danes podajamo nekaj važnih misli o liberalizmu in kapitalizmu, ki je zaslužnjil človeka.

Ravnokako neresnična kot zlobna je izmišljotina: Cerkev pridiga le delavcem pokorščino in potrpežljivo prenašanje kapitalistične samovolje; na tak način podpira podjetnike in bogatine. To mnenje pobija že zgodovina, ki pravi, da se je Cerkev od Klementa Alexandrijskega do Benedikta XIV. borila proti obrestim. Zato se je kapitalizem pri katoliških narodih kasneje razvil kot drugje. Ta socialna borba katoliške Cerkve je tudi preprečila marsikake izrastke kapitalizma. Papež Leon XIII. je prav v duhu prejšnje cerkvene postave v svoji sloviti socialni okrožnici obsodil »požrešne izkoriščevalce«. Novi cerkveni zakonik, ki ga je izdal papež Benedikt XV. na binkoštni praznik 1. 1917., prepoveduje je pod strogo cerkveno kaznijo vsakršne oderuške pogodbe. Tako je Cerkev obsojala in obsoja brezbožni kapitalizem.

Kapitalizem je v resnici brezbožen. Psalmist pravi: »Če Gospod ne zida hiše, zaman se trudijo zidarji«. Toda novi kapitalizem zameta tako pomoč. Z moralnimi pridigami, pravi, niso nikjer še nobene tovarne sezidali. Božja postava ovira kapitalizem. Saj gradi on svojo moč na brezobzirnem izkoriščanju delovnih sil. Kapitalizem je zato moral najeti ljudi, ki so sramotili in na smrt obsodili vero in Cerkev. Vse zato, da je kapitalizem nenasitno goltal. Tak kapitalizem je poguba v gospodarstvu vsakega naroda.

Nikakor pa ne gre zametavati velike industrije. Naravni razvoj sam je zahteval, da je gospodarstvo prešlo razne oblike: od hišne

obrta do srednjeveških cehov, od teh do narodne industrije in do ves svet obsegajočega gospodarskega načina. Pravtako je potreben kredit in mezdna pogodba med podjetnikom in delavcem. Toda mezda mora biti pravična in delavec deležen socialnega zavarovanja zoper nezgode in starost.

Kapitalizem je zaslužil obsodbe, ker nima kritja potreb za merilo, marveč skuša čim več proizvajati, da podjetnik obogati. Tu si je treba vse mogoče izmišljati, da se ljudje privadijo novim vžitkom in čim dalje več potrebujejo; to povzroča zmedo v drugih panogah gospodarskega življenja. Razviti kapitalizem si skuša osvajati novih tržišč. Vname se zanje boj; najstrašnejši vzgled za to nam daje svetovna vojna.

Kapitalizem je potepal dostojanstvo delavca. Izkorišča ga do onemoglosti. Njegovo mezdo znižuje z najemanjem ženskega in otroškega dela. Brezdušnemu kapitalizmu ni mar ali se more delavec preživljati ali si more ustvariti miren družinski dom ali duševno in telesno propadati. On najme le delovno silo kot si naroči stroj. Ali ne vede to nujno do razkroja človeške družbe in do krvavih revolucij?

Kapitalizem je razbil med človeštvom vse zajednice. Razvila se je oblast denarja. Monopoli, trusti in koncerni so finančne velesile, ki ukazujejo delovnim množicam počem si bodo kupovale živež in najnujnejše potrebe. Vnebovpijoče so krivice, ki jih prizadevajo te denarne velesile celim državam in ljudstvom. Dokler bo trajala moč teh velesil je zaman vsak socialni zakon.

Kdaj se bo ta krivični družabni red spremenil? Avstrijski škofje odgovarjajo: ko bo družba v vsakem delavcu videla človeka in kristjana, ko bo vsak imel ne le dolžnost, marveč tudi pravico do dela; to se pravi, da mora država skrbeti, da zmanjša število brezposelnih. To se

bo zgodilo takrat, ko bo namesto divjih denarnih špekulacij po borzah z valutami in devizami veljalo tvorno delo in ko bodo kmet, delavec in obrtnik dobili lahko posojila za majhne obresti. In ko ne bo nihče več mogel reči: »To delo se ne izplača.«

Tretje kar je potrebno, da se za jezi izkoriščanje kapitalizma, je: bogatini se morajo omejiti v svojem vživanju in bogastvu. Tu mora družba poseči vmes in po treznem preudarku določiti premoženjsko mero, da ne bo posameznik kopicil v svojih rokah neizmerna bogastva, večina pa ne bo imela niti za sol.

Vse to je še danes nujno potrebno, da se reši družba gospodarske smrti.

Mestne novice.

Misijonski dnevi v Gorici.

Od 3.—6. januarja so se vršili v Gorici misijonski dnevi, ki so ne pričakovano lepo uspeli. Vspored, ki smo ga objavili, se je do pičice izvršil v najlepšem redu. Cerkev sv. Ignacija je bila pri vseh govorih polna. Zlasti govori misijonarja Poharja so vzbudili v srcih goriških vernikov veliko navdušenje za misijonsko idejo. Tudi pri skioptičnih predavanjih ob nabito polni Marzinijevi dvorani je kar najlepše dovršil nalogo, ki mu je bila poverjena.

Poleg misijonarja Poharja so govorili v cerkvi sv. Ignacija o misijonstvu č. gg.: David Dokorič, Leopold Cigoj in dr. Mirko Brumat. G. Doktorič je dokazal, da je misijonska ideja za naše lastno versko prerojenje zelo koristna; g. Cigoj je pojasnil, da ni pravega Marijinega češčenja, kjer vlada misijonska brezbržnost; dr. Brumat pa je v svojem govoru jasno orisal tesno zvezo med misijonsko idejo in presv. Evharistijo ter ugotovil, da bodo sv. obhajila, ki jih bodo verniki prejeli v vesoljnem misijonskem duhu, zelo veliko pomogla k

zblizanju vseh narodov in jezikov, ki so si stalno v laseh le vsled pomanjkanja evharistično misijonskega duha.

V Marzinijevi dvorani sta bili dve predavanji: prvo o Kitajski, drugo o Indiji in o delovanju sv. Frančiška Ksaverja v Indiji ter na Japonskem. Obeh predavanj se je udeležil tudi prevzvišeni g. knez in nadškof dr. Frančišek B. Sedej.

Pred skioptičnim predavanjem, ki je bilo dne 6. jan., se je voditelj misijonske prireditve dr. Brumat spomnil tudi smrti Veličanstva kraljice matere, ki je bila splošno znana kot zelo dobrodušna in globoko verna gospa.

Pri tej priliki moramo z veseljem ugotoviti, da so se z enako ljubeznijo oprijele misijonske dela vse verske in prosvetne organizacije v Gorici. Fantje in dekleta »Mladike«, dekleta iz družbe in požrtvovalne gospe in gospodične iz tretjega reda so tekmovali v delu in žrtvah za veliko misijonsko misel. Misijonski dnevi v Gorici in njih moralni in gmotni uspehi so nam najzanesljivejše znamenje, da je v našem ljudstvu veliko moralnih in verskih sil, ki pričajo o njegovi izredni življenjski moči.

Zahvala.

Vodstvo »Misijonske zveze duhovnikov« izraža na tem mestu prav toplo zahvalo vsem, ki so pomogli, da so se misijonski dnevi v Gorici tako uspešno izvršili. Predvsem se zahvaljuje g. misijonarju Poharju in drugim govornikom. Enako toplo se zahvaljuje prosvetnemu društvu »Mladiki« za krasno cerkveno petje in dvorano ter vsem gospem in gospodičnam za vneto pobiranje prispevkov ter razpečevanje misijonskega letaka. Iskrena zahvala gre tudi gospodu glasbenemu učitelju in pevovodji Emilu Komelu za spremljevanje na orglah. Vsem sodelavcem in darovateljem bodi plačnik najvišji misijonar Jezus — Kristus!

Kaj je novega na deželi?

Števerjan.

(Smrtna kosa.)

V torek dne 5. t. m. popoldne smo pogrebli 44-letno Krašček Lucijo iz Grojne. V četrtek 7. januarja smo spremljali k večnemu počitku Tinto Matevža, ki je že prekoračil sedem križev. V noči od srede na četrtek je umrla Uršula Bratuž v starosti 72 let. N. p. v m.! — V zadnjih dneh je odprla vrata v našo občino bolezen in bojimo se, da ji bo še kdo podlegel. Neko mlado dekle hira za pljučnico. Fantje in dekleta, čuvajte si zdravje, posebno vrtenje in »ramoniko« opuščajte ter poprimite se poštednejšega razvedrila in zabave! Zdrav duh v zdravem telesu!

Kanal.

Radi smrti kraljice matere je bila nameravana prireditev M. D. na Sv. tri kralje odložena. »Mala pevka«, drama s petjem v 5 dejanjih in Meškova »Ciganka« se ponovita nepreklicno v nedeljo 17. t. m. ob 2.30 popoldne. Zveza z vlaki zelo ugodna.

Naši malčki so pod okriljem dekleške Marijine družbe priredili dne 26. in 27. dec. m. l. krasno božičnico. Med vsemi prizorčki je najbolj ugajala Meškova »Ciganka«. To je bil srčkan prizorček. Posebno lepa je bila tudi slika: »Sanje nedolžnega otroka«. Krasno je bilo lepo število mladih angeljčkov. Nad vse ljubeznjiv pa je bil mali Ježušček, ki je moral opetovano na oder, da je delil svoj blagoslov. Našim malčkom in vsem, ki so se z njimi trudili, iskreno častitamo!

Črniče.

»Kat. slov. izbor. društvo« v Črničah naznanja, da se v zadnji številki naznanjena prireditve »Tri sestrec«, radi smrti kraljice matere ne bo vršila v nedeljo dne 10. t. m. Kadar bo spet mogoče, bomo pravočasno naznanili. Toliko v vednost občinstvu.

Bilje.

Milostipolni dnevi sv. misijona od 1. do 6. jan. pod vodstvom g. superijora Birka in s sodelovanjem gg. misijonarjev Klančnika in Zdravljiča so potekali zelo verskospodbudno. Ljudstvo je obiskovalo govore ponoštevilo ter se z malimi izjemami vdeležilo sv. zakramentov. Sv. obhajil je bilo v teh dneh čez dva tisoč. Odmev sv. misijona se je izkazal v spodbudnem ponašanju vernikov v cerkvi in zlasti je navdušenje za širjenje božjega kraljestva priklopelo na vrhunec v zaključni procesiji, katere se je vdeležilo okrog 4 tisoč pobožnega ljudstva. Farani izrekamo požrtvovalnim gg. misijonarjev in domačemu g. kura tu iskreno zahvalo z iskreno željo: Bog blagoslovi trudapolno delo!

Renče.

Renče se probujajo v kat. življenju. V neko komunistično-liberalni trdnjavi se je našlo lepo število pogumnih in zavednih deklet in mladeničev, ki so se odločili da hočejo delovati na edino pozitivnih krščanskih načelih. Zato so 6. t. m. ustanovili prosvetno društvo, ki je takoj pristopilo k »Prosvetni zvezi« v Gorici. Na ustanovnem občnem zboru je govoril podpredsednik P. Z. in želel mlademu društvu vstrajnosti, odločnosti ter mnogo uspehov!

Volče.

(Prireditve.) Bral sem lepake Pros. krožek Kozaršče »Ciginj« Selo vabi k ljudski igri »Lovski tat« v Volče. Videl sem igrati to igro že parkrat. Igra sama na sebi ni Bog ve kaj, a vseeno se lahko uvrsti med one igre, ki so primerne za podeželske odre in dosežejo uspeh. Radoveden sem bil kako bodo ti priprosti fantje in dekleta to izpeljali, še bolj, ker v vabilih opozarjajo na lep oder in električno razsvetlavo. In moram priznati, oboje me je zadovoljilo, igranje in scenerija. V priprostitih vasi nismo vajeni tako uspešnih predstav. Čestitam društvu! Kritika se sicer lahko različno glasi. Navadno je, da tisti, ki so društvu prijazni vsevprek hvalijo, oni pa, ki so društvu nevoščjivi ali nekoliko sovražni, pa vse vprek grajajo, igro in igravce. Nepristranski gledalec bo pa rekel, ni bilo vse na višku, a igravci so lahko veseli sadu svojega dela in truda. Priznal bo, da so z ljubeznijo igrali in se žrtvovali in da so skušali pokazati v lepi besedi kos življenja na odru. Nekateri so bili res nekoliko boječji, nesigurni, ker so bili prvičkrat na odru. Onim igravcem, ki so spomladi igrali na Ciginju »Razvaljeno življenje«, se pa je poznal na predek. — Društvo, poprimi se i nadalje dela, pa ne samo pri dramati, temveč še bolj s predavanji in večeri, ki prinesejo velik koristi v veselje staršev in občine. — Fantje, dekleta kvišku! Tmino.

Col nad Vipavo.

Tukajšnje »Prosvetno društvo« je priredilo dne 20. in ponovilo dne 27. m. m. že na splošno znano in priljubljeno igro »Mlinar in njegova hči«. Igra je obakrat nepričakovano lepo izpadla. Dasi nas je prvo nedeljo obiskalo zelo slabo vreme, je vendar bila prireditve številno obiskana. Pri ponovitvi dne 27. decembra pa so se odzvala našemu vabilu tudi bratska sosedna društva iz Vipave, Vrhpolja, Budanj in Črna Vrha in sicer v tolikem številu, kakršnega nismo pričakovali. Žalibog, da društvo razpolaga z majhno dvorano. Zato jih je moralo veliko izostati. Tem potom prosimo vse one, kateri so prišli, pa se prireditve niso mogli vdeležiti, da nam blagohotno oprostite. Zahvaljujemo se vsem, kateri so pripomogli, da je prireditve tako lepo izpadla. Še posebno se moramo zahvaliti bratskemu »Prosvetnemu društvu« v Črnem Vrhu za posojeno nam sceno in obleke. Požrtvovalnim igralcem in igralkam, kateri so častno rešili svoje vloge pa kličemo: Bog živi in blagoslovi Vaše delo tudi vnaprej! Odbor.

Zakojca.

Dne 21. m. m. je nagle smrti umrl tukajšnji posestnik Janez Brelih, star 71 let. Bil je dober in skrben gospodar. Pokoj njegovi duši!

Hlevnik v zapadnih Brdih.

Na novega leta dan je umrla blaga in skrbna gospodinja Jožefa Sirk, hči znanega in uglednega Martina Kabaia, umrlega pred petimi leti. Dopolnila je komaj 34 let. Med vojno si je nakopala bolezen in od tedaj ni bila več zdrava. Sedaj je za smrt rešila težkega trpljenja. Pokopana je bila v nedeljo popoldne v Gradnem ob ogromni vdeležbi. Naj počiva v miru! Preostale naj tolaži Bog!

Iz štjaških vrhov.

Slišal sem, da se je naš župan Ivan, bolj šjor Žiovani, grozno jezil na tistega, ki se je v »Straži« podpisal za 300. Ivan, jaz Tvoj nekdanji dober prijatelj, Ti pa povem tole: Vzemite še dva Tvojih sodrugov, pa pojdi po komunu, vprašaj pametne gospodarje in gospodinjje, fante in dekleta, še šolarje, če hočeš in dobil boš, da jih je še enkrat toliko, ki niso zadovoljni s tvojim županovanjem.

Vprašam te jaz, ki sem ti pred leti tolikokrat svetoval, pusti županstvo, skrbi za svoj dom, zakaj mora tako velika cerkvena občina biti sedaj brez duhovnika? Kdo je kriv, da umirajo ljudje brez zakramentov, da leže mrličji po tri dni v mrtvašnici? Ali res misliš, da smo vsi brezverci, kakor nekateri tvoji svetovalci? Mi hočemo imeti naše družine poštene, ne pa bando tatov in hudobnežev.

Kakšno je tvoje gospodarstvo? Zakaj si pustil ti in tvoj zanikerni konkurenčni odbor, da je v župnišču, ko je bil še g. Drašček notri, odpadal po sobah omet in je notri kapalo. Takrat bi bili popravili to z malimi stroški. Kakšno bo pa še le sedaj, ko je tam občinski urad? Praviš Ivan, da boste popravili stari farovž. Kje imaš denar za popravilo take groblje. Pravite, da vzamete cerkvi. O ti Janez, nepremišljeni Janez! Ali veš zakaj ima cerkev denar? To so ustanove za duhovnika in večne sv. maše. Pa ste ti in tvoji komunisti veliko dali za te ustanove? Ali veš kdo varuje ta denar? Škofija in vlada! Vsaka čenča bi se gala po tujem denarju! Tu se vidi zopet tvoje gospodarstvo. Povsod se bahaš, kakšen dober državljani da si. Jaz pa te vprašam: Zakaj si dopustil kot varuh javne varnosti da je danes štjak razupit kot noben kraj na Goriškem radi tatvin in roparskih napadov? Ivan, povej mi, staremu prijatelju, na kaj si tako ošaben, na znanje jezikov? Nemško si pozabil, italijansko pa govoriš malo boljše, ko tisti kraški kmet, ki je v Trstu naročil kosilo takole: trenta polenta, kvatro žvaceto! Ivan, smiliš se mi! Zakaj nisi odložil že prej tega bremena? Kdo more tudi človeku zaupati, ki je bil nekdanj narodenjak prve vrste, potem je skočil med socialiste, potem se zapisal med komuniste in sedaj je pa šjor Žiovani. Ali se me spominjaš Počkar, da sem ti nekdanj tudi to očital? Veš kaj si mi rekel? Ti ne razumeš politike!! Dobro, danes pa razumemo z malimi izjemami vsi tvojo politiko, žalibog najbolj pa občutimo tvoje zaovoženo gospodarstvo in tvoje naduto županovanje. Ivan, moj zadnji opomin: pusti županstvo pri miru, da rešiš samega sebe in nas!

Tvoj prijatelj Verhovec.

Ukve na Koroškem.

Dan novega leta nam ostane v neizbrisnem spominu. Na kar so se naše matere in žene že leto dni pripravljale, se jim je ta dan izpolnilo. Sprejete so bile med Marijine otroke v novoustanovljeno žensko Marijino družbo. Č. g. dr. Lambert Ehrlich, bogoslovni profesor na ljubljanskem vseučilišču, ki se je o božičnih počitnicah mudil v svoji rojstni vasi, v sosednih Žabnicah, je imel zanje kot pripravo na ta slovesni dan dvanedevne duhovne vaje. Isti č. g. je vodil tudi slovesni sprejem in imel priložnostni govor. — Ako je lepo in ginljivo gledati dekleta, ki svojo mladost, cvet svoje ga življenja, posvete Marijini službi in ljubezni, ni bilo nič manj ginljivo gledati naše matere, ki so z resnobo svojih preskušanih let izbrale najboljšo mater: Marijo za svoj vzor in svojo pomočnico, da bi pod njenim posebnim varstvom in v njeni ljubezni lažje spolnovala svoje težke dolžnosti in zveličale sebe in sebi izročene. Res častitljiv je bil prizor, ko je cela truma žen in mater, 35 po številu, z veseljem v srcu in s ponosom na obrazih šla pred oltar, da bi prejele v znak nove časti Marijino svetinjo. Celo mati, ki je že mesece ležala doma bolna, je zbrala ta dan vse moči, da je prišla v cerkev in bila z drugimi vred sprejeta. Ker so pristopile še tri žene, ki so poprej bile v dekleški Marijini družbi, šteje naša ženska M. družba ob svojem začetku 38 članic. Priglasile so se pa že nove.

Ali ste obnovili naročnino za „Goriško Stražo?“

Iz Strmca.

Dne 3. januarja t. m. je naša mlado, komaj ustanovljeno društvo »Strmec« prvikrat nastopilo na ljudskem odru. Vdeležba je bila precejšnja. Samo žal, da nimamo v naši vasi primerne prostora za take prireditve. Veliko pomanjkanje prostora se je pokazalo ravno pri tej igri. Zato pa se tem potom iskreno zahvaljujemo vsem onim, ki so se vdeležili prireditve v veliki gneči; a še z večjim spoštovanjem in zahvalo se obračamo do tistih Ložanov, ki so prišli v Strmec z namenom, da bi videli igro, a jim je bil vstop do nje nemogoč. Iskrena hvala tudi onim, ki se niso vdeležili igre, a so se na poslana jim vabila nam odzvali s tem, da so darovali nekaj lir za mlado društvo. — *Vodstvo.*

Idrijske novice.

Rudarji prestopajo v sindikat.

Na dan 8. decembra je šklicki fašistovski sindikat sestaneč za vse rudarje. Vdeležilo se ga je par stotin rudarjev. Priporočevali so, da je edina pot za rešitev gmotnega stanja, da se zbere vse delavstvo v sindikatu. — da se vse tja vpiše. Obljubljal se je ureditev pokojnin, uvedba novega plačilnika itd. Komunistična federacija je te zahteve sicer že prej stavila, toda popolnoma brez uspeha. Rudniško ravnateljstvo se z njo ne pogaja, kljub temu da je največ delavstva tam včlanjenega. In tako je prišlo do tega, da je ljudstvo v slabem gmotnem stanju začelo iskati poti po kateri bi se dalo kaj doseči. In ta pot kaže biti edina — v sindikat. Med komunisti se je vršilo nekako tajno glasovanje. Izpadlo je »polovica« da, druga polovica »ne«. Končno so imeli še sestanek in se odločili, da se vpišejo. Ostalo delavstvo sicer še ni vse odločeno, toda verjetno je, da bode tudi to sledilo večini. Videli bomo, ko bo vse delavstvo tam zbrano ali se bo uredilo to pereče vprašanje idrijskega delavstva.

Električna razsvetljava.

Radi številnih povodnji so v zasebnih stanovanjih marsikdaj v temi. Sploh bi bilo treba precej tečnosti. Razsvetljava je večkrat zelo slaba. Za dobro plačilo — dobro luč! To od podjetja zahtevamo!

Književnost in umetnost.

(Izdaje Družbe sv. Petra Klaverja.)

Z besedo in tiskom. Spisal Aleksander Halka. Zanimiva knjižica z več slikami. Cena L 1.50, pri naročbi 12 izv. skupaj, se dobi izvod po L 1.25. Naroča se pri Družbi sv. Petra Klaverja v Ljubljani, Miklošičeva cesta 3, ali pa v Rimu (23), via dell'Olmata 16.

Mladenke, ki čutijo v sebi poklic do redovniškega stanu in ljubijo misijone, opozarjamo na novo knjižico: »Poklic pomožne misijonarke za Afriko«. S priporočilom prevzva, gg. škofov ljubljanskega, lavantinskega, tržaškega, krškega itd. Cena 2 L. Tudi gg. dušnim voditeljem zgoraj omenjeno knjižico toplo priporočamo. Naroča se pri Družbi sv. Petra Klaverja v Ljubljani, Miklošičeva c. 3, ali pa v Rimu (23), via dell'Olmata 16.

Palček Potep, pravljica igra v treh dejanjih. Spisal A. Pajmč. — V založbi »Svete Vojske« v Ljubljani je izšla kot prvi zvezek nove serije protialkoholne knjižnice mladinske igre. ki bo vsem knjižnicam in otroškim odrom zelo dobrodošla. Igra je zelo posrečena, kjer so jo igrali, so dosegli prav lepe uspehe in je ne morejo prehvaliti. V resnici: igrica je tako otroško preprosta, pa vendar tako neprisiljeno vzgojna, da tudi pri odraslem človeku ne more ostati brez vpliva. — Igro toplo priporočamo vsem društvom, posebno pa mladinskim knjižnicam in odrom. Stane 5 dinarjev ter se naroča pri »Sveti Vojski«, Ljubljana, Poljanski nasip 10.

Grofica Marija Terezija Ledóchowska, ustanoviteljica Družbe sv. Petra Klaverja, ki je pred par leti umrla v Rimu v duhu svetosti, svoje apostolsko delo ljubezni tudi v nebesih nadaljuje. »Odmev iz Afrike«, list s slikami (naroča se pri Družbi sv. Petra Klaverja v Ljubljani, Miklošičeva c. 3, ali pa v Rimu (23), via dell'Olmata 16, letna naročnina 5 L), prinaša skoro v vsaki številki uslišanja, ki se gode na njeno priprošnjo. Afriški misijonarji so trdnega upanja, da bodo sv. oče to »krušno mater afriških misijonarjev« kmalu povzdignili na oltarje. Podobice z majhno relikvijo in molitvijo za proglašenje blaženim, so že tiskane. Zgoraj omenjeni list »Odmev iz Afrike« je grofica Ledóchowska ustanovila in v zvezi z afriškimi misijonarji dolgo vrsto let sama urejevala.

»Trocentica« ali »Mala Ema Mariani«. To ljubko povestico male deklice, ki je že v starosti 3 let in 18 dni prejela prvo sveto obhajilo, in umrla (v Luci, tam kot Gema Galgani), v nežni mladosti stara komaj 4 leta in 8 mesecev, kot bela vrtnica evharističnega Jezusa — bo pričel prinašati z novim letom mladinski list »Zamorček«. Ta mala deklica, ki je tudi že v detinskih letih prerokovala, ima na vsakega posebno privlačnost in njen životopis posebno dobro in vzgojevalno vpliva na ljubo mladež. Zato vsem cenj. starišem in gg. katehetom toplo priporočamo, da z novim letom »Zamorček« v množini naročajo. Naročnina za vse leto znaša samo 3 L. Naročila sprejema Družba sv. Petra Klaverja, Ljubljana, Miklošičeva c. 3, ali pa v Rimu (23), via dell'Olmata 16. — Najboljše je, če naročite skupno, pri vsakih 10 naročnikov dobi 11. naroč. zastonj.

Fr. Ks. Svoboda: »Popek«.
»Bogatin in smrt«.

Iz češčine prevel dr. Fr. Bradač. Zbirka gledaliških iger. Oder 13. zvezek. V Ljubljani 1925. Založila »Tiskovna zadruga«. Cena Din 15, s poštino vred Din 16.

Trinajsti zvezek »Odra« prinaša dve enodejanki, ki bosta podeljenskim gledališkim odrom prav do bro služili. Prva je »Popek«, veselo igra s štirimi osebami. Za Anico, hčer bogatega posestnika Grivca se poteguje sosed Kljun, katerega pa hoče spodriniti njen nečak, medicinar Ivan. Ko misli, da je že zmagal, se zaroči Anica s Kljunom.

Bogatin in smrt je igra v enem dejanju. V njej nastopa šest oseb. Bogatinu nenadoma zboli žena na smrt. To priliko hoče izrabiti njegova prijateljica, da bi ga po smrti bogatinove žene pridobila za moža svoji hčeri. Bogatin pa na to ne misli. Ker noče preživeti svoje žene, izvrši samomor še predno mu javijo ženino smrt. — V štirinajstem snopcu prinese »Oder« Lahovo izvirno igro »Pepeluh«. Zbirko priporočamo.

Darovi.

Za Alojzijevešče: Sl. Ljudska posojilnica Dreznica 50 L; N. N. iz Šempolaja 10 L; p. n. g.a Alojzija Godnič iz Šempolaja 10 L. Bog stotero poplačaj!

Dobrodelnemu fondu v Gorici daruje Svetokriška duhovnija 200 L. Srčna hvala!

Za Slovensko sirotišče: P. n. Karl Pirc 3 L; p. n. Jos. Kos. Otalež, 32 L. Ljudska posojilnica v Dreznici 50 L. Srčna hvala!

Proda se 800 dvoletnih cepljenih jabolok raznih vrst; od kraja po 1 L steblo, na izbero po 1.50 L; pri konsumu v Solkanu.

Trtnica Josipa Pipana. Preserje 16, Komen ima na prodaj več tisoč cepljenih trt črne in bele vrste na raznih ameriških podlagah. Na zahtevo pošlje cenik.

Poljedelci, čitatelj!

Podpisani naznanja, da je zopet nabavil večjo množino slamoreznic najnovejšega sistema, koles za čistilnike iz čeških tovarov ter gredešev (ahel) za volno.

Blago prvovrstno, konkurenca izključena. Oglejte si zalogo takoj, ker je nad polovico blaga že razprodanega.

V najem oddam radi družinskih razmer dobro idočo trgovino in tobakarno v prometnem kraju Vipavske doline. — Naslov pri upravi našega lista.

MNOGO POSESTEV IN HIŠ

manjših in večjih v županiji Banjaluka proda se pod jako ugodnimi pogoji. — Točne podatke daje:

MORAVA

bank. agent. in komis. družba, Banjaluka - Kralja Alfonza ul.

Radi izselitve prodam po ugodni ceni hišo sredi vasi Čepovan, z njivami, travniki, pašniki in gozdom. Ivan Plesničar, Čepovan št. 23.

Radi preselitve se proda malo posestvo, obstoječe iz hiše, treh njiv in malega gozda. V hiši je vodovod. Cena 90.000 dinarjev. Oddaljeno je eno uro od Kranja na Gorenjskem in najbolj pripravno za mlad par. Hiša je v jako dobrem stanju. Ponudbe na upravo lista pod »Posestvo«.

Gorica — IVAN KACIN — Piazza N. Tomaseo 29. - Tovarna cerkvenih orgelj, harmonijev se priporoča preč. duhovščini in pevskim društvom. — Za vsako delo se jamči. Plačila na obroke. Zahtevajte cenik.

Plačam najvišje cene za kože lisic, podlasic, kun, zajcev, mačk, vereric, jazbecov i. t. d. i. t. d. Prodajam PASTI in POSEBNO MESO za lov na divjačino.

Delavnica za strojenje in barvanje — Nihče nima pravice kupovati zame

WALTER WINDSPACH
GORICA - Via Carducci 6 - GORICA

Pozor na izpremenjeni naslov!

PODRUŽNICA

Ljubljanske kreditne banke v Gorici

Corso Verdi „Trgovski Dom“

Telefon številka 50

Brzojavni naslov: Ljubljanska banka

Delniška glavnica

Centrala LJUBLJANA

Rezerve

Din. 50,000.000 Din. 10,000.000

Podružnice: Brežice, Celje, Črnomelj, Kranj, Maribor, Metkovič, Novi Sad, Ptuj, Sarajevo, Split, Trst. — Agencije: Logatec.

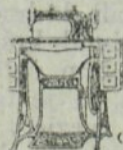
Vloge na knjižice po 4%.

Vloge v tekočem računu lir ali dinarjev, (najugodnejše obrestne mere).

Nakup valut, čekov, deviz in obligacij vojne odškodnine (bonov) po najugodnejših cenah.

Nakazila v tu- in inozemstvo.

Borzni in ostali bančni posli.

„Mundlos“ šivalni stroji
„Göricke“ dvokolesa, motorini „Fiam“
belgijske puške se vdobe le pri
Josipu Kerševaniju-Gorica

Piazza Cavour št. 9

Mehanična delavnica, Piazza Cavour šte. 5.

